

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

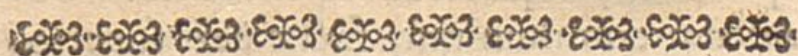
Vindalium, 1646

Sect. I. Quid sit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

deponit, ad resarciendam inæqualitatem quæ inter ipsam, & lædentem constituta est.

Neque refert, quòd per actum illum non reddat quis alteri ius suum; hinc enim tantum sequitur, eum non esse actum completum & perfectum iustitiæ. Quod tamen non impedit, quin vere quoad affectum ad iustitiam spectet: quia non modo alteri reddere quod suum est, sed etiam velle, ut quis illud reddat, eiusdem rationis & honestatis opus est. Quibus autem modis aliquis habeat ius in se, ita ut suam appellare possit, ex sequenti capite intelligetur.

CAPVT III.

De dominio ut spectat ad obiectum iustitiæ.

SECTIO I.

Quid sit.

CONCLUSIO VNICA.

Dominium definiri solet, ius perfectè disponendi de re corporali, nisi lex obsistat.) Dicitur, i. ius, id est legitima facultas,

facultas, 2. perfectè disponendi, id est omnimodè statuendi de re sua, non tantùm quantum ad vsum, sed etiam quoad substantiam illius; ita scilicet vt possit quis eam donare, permutare, vendere, consumere, &c. 3. de re corporali, id est quæ talis sit vt cerni, aut palpari possit, qualis est vestis, aurum, domus, &c. Nam res quæ tangi non possunt, sed intellectu tantùm apprehendi, vt iura ad aliquid, verbi causa, ius ad bona defuncti, quod est hæreditas, ius ad recipiendas decimas ratione officii Ecclesiastici, quod dicitur beneficium Ecclesiasticum, &c. dicuntur incorporales, de quibus proinde non est dominium, sed quasi dominium, vt Iuristæ loquuntur, 4. nisi lex obstat, quia lex interdum vetat, ne habens dominium rei, de eâ pro libito disponere possit, vt patet in pupillis qui propria authoritate, bona sua validè alienare non possunt.

Nota I. prædictam definitionem à Iurisperitis sumptam, communiter probari à Theologis, modo particula illa, corporali, ex ea tollatur. Nam præterquam quod Deus habet perfectum rerum omnium, tam corporalium, quàm incorporalium dominium, homo ipse verum habet dominium in actus liberos suæ voluntatis, & in pleraque iura: quæ inter
de Iust. B

res incorporales numerari solent, cum de
iis pro libito disponere possit.

Nota 2. definitionem allatam ut iacet,
non competere dominio iurisdictionis,
quod consistit in potestate regendi suos
subditos, præcipiendo, vetando, puniendo,
&c. estque vel seculare, vel Ecclesiasti-
cum: siquidem superiores non habent
potestatem, disponendi de suis subditis
ad omnem usum. Nec dominio proprie-
tatis imperfecto, siue directo, quod so-
lam proprietatem, siue utili, quod solam
rei utilitatem continet, quale competit
usuariis & usufructuariis; sed perfecto,
quod scilicet proprietatem, & usum rei
complectitur, soletque dominium ple-
num appellari.

Quæres 1. quid intelligatur per usum
& usufructum. Respondeo 1. usum esse
ius utendi tantum re aliena, salva illius
substantia. Dicitur 1. ius, quia non confi-
stit in solo actuali usu, sed in facultate
utendi, quæ post actum utendi permanet.
2. utendi tantum, ut distinguitur ab usu-
fructu, qui est ius non modo utendi, sed
etiam fruendi re aliena, ut iam dicetur.
3. re aliena, ut distinguitur à iure, quod
habet dominus utendi re sua, 4. salva il-
lius substantia, ut distinguitur ab usu,
per quem res omnino consumitur, ut

DE IUSTITIA. CAP. III. 27
ius comedendi, panem.

Respondeo 2. usufructum esse ius utendi, & fruendi re aliena, salva illius substantia. Vnde distinguitur à simplici usu, quia usufructuarius habet ius percipiendi omnes fructus prouenientes ex re, in qua usufructus constitutus est, eorumque dominium acquirit, hoc ipso quod illos percipit, adeoque potest de iis pro arbitrio disponere, Usuarius autem non potest uti re, cuius usum habet, nisi in suum priuatum commodum, verbi causa, ad comedendum, deambulandum, &c. Quò etiam fit vt nequeat usuarius suum ius in alium transferre, quia est merè personale; usufructuarius autem possit, verbi causa, locando rem ex qua fructum percipit, non tamen ius suum alienando, sine consensu proprietarij.

Quæres 2. quid in iure intelligatur nominibus seruitutis, & possessionis. Respondeo. 1. seruitutem dupliciter sumi apud Iurisperitos, pro subiectione seu obligatione quæ est in re alicuius, vt ea quodammodo seruiat alteri; quomodo ager Petri dicitur seruire Paulo, vt transeat per illū. 2. pro iure quod eiusmodi obligationi respondet, verbi causa, pro iure quod habet Paulus, transeundi per agrum Petri; vnde patet in usu, & vsu-

fructu reperiri seruitutem, quatenus res in qua vsus, vel vsusfructus constitutus est, seruit vsuario, vel vsufructuario. Seruitus tamen latius, patet, quia potest aliquis habere ius, non modo vtendi, vel fruendi re aliena, sed etiam aliquid circa illam impediendi; vt dum quis qui habet ius impediendi, ne vicinus murum altiùs attollat.

Respondeo 2. possessionem sumptam non pro re possessa, sed pro forma à qua aliquis denominatur possessor, esse duplicem, nempe facti, vel iuris, ac priorem à Iuristis definiiri hoc modo, est apprehensio, vel detentio rei corporalis, adminiculo corporis, & animi, & iuris. Posteriorem verò sic. Est ius insistendi alicui rei, tanquã suã, non prohibetã possideri.

Aliqui tamen Theologi dicunt, possessionem facti definiiri posse; occupatione rei corporeã, factam proprio nomine: possessione vero iuris quã est effectus possessionis actualis, esse, ius retinendi, & vtendi re occupata ab aliquo, tanquam proprio ipsius domino. Cæterum possessio dicitur, occupatio rei corporeã, quia res incorporeã, seu quã tangi, & videri non possunt, vt iura, seruitutes, obligationes, &c. non dicuntur possideri, sed quasi possideri. Additur autem particula illa,

DE IVSTITIA. CAP. III. 29

proprio nomine, quia rem occupans nomine alterius, ut tutor pupilli nomine, non dicitur possidere, se potius ille cuius nomine agit. Verum ex ante dictis de dominio colligi potest non modo res corporeas, sed etiam incorporeas, ex sententia Theologorum, possideri. Quamuis hæc quæstio videatur tantum de nomine, adeoque non magni sit momenti.

SECTIO II.

De obiecto dominij.

CONCLUSIO VNICA.

Variæ res spectant ad obiectum dominij.) Hoc ut clarius explicetur, Dico
I. hominem habere dominium in res corporeas sub cælo existentes. cum creatus sit ex Genes. I. ut præsit piscibus maris, & volatilibus cæli, & bestiis, uniuersæque terræ, omnique reptili quod mouetur in terra. Quare potest homo per se loquendo, & spectata eiusmodi rerum natura, eas vsui suo accommodare, citra cuiusquam iniuriam; esto non omnes earum partes illius dispositioni proximè